

Aan

Minister

nota

Aanpassing van de Aanwijzing niet-handhaven ten
behoefte van Search and Rescue helikopter operaties

TER BESLISSING

Datum

16 februari 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/65914

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Beslistermijn

4 november 2022

Bijlage(n)

5

Aanleiding

Op 2 december 2022 is een aanwijzing tot niet-handhaven aan de ILT gegeven van artikelen uit de toepasselijke regelgeving (Europese regelgeving, van kracht in Nederland door een opt-in) waar tijdens SAR operaties niet aan voldaan kan worden (zie bijgevoegde beslisnota d.d. 27 november 2022, kenmerk IENW/BSK-2022/266586 en brief aan de IG d.d. 2 december 2022, kenmerk IENW/BSK-2022/265324). Op een aantal punten moest het bedrijf dat de SAR operatie uitvoert ontheffingen aanvragen, omdat aan deze regels tijdens SAR missies niet altijd volledig voldaan kan worden. Om te voorkomen dat het bedrijf bij het uitvoeren van noodzakelijke SAR missies bestraft wordt voor het overschrijden van de 'normale' regels, waarop de ILT toezicht houdt, is de aanwijzing aan de ILT gegeven om niet te handhaven op een aantal Europese eisen.

Door SAR operaties als 'gespecialiseerde operaties' (luchtwerk) te beschouwen, is er een beperktere ontheffingsbehoefte. Deze ontheffingen, die nu andere (maar inhoudelijk vergelijkbare) artikelen uit de Europese regelgeving betreffen, zijn nog niet aangevraagd door de operator. Wel zijn er nu minder punten waarop ILT niet zou moeten handhaven. De bestaande aanwijzing tot niet handhaven zou daarom moeten worden aangepast naar de punten waar de SAR operatie niet past binnen de geldende regelgeving voor gespecialiseerde operaties.

Bristow kan zijn SAR werkzaamheden ten behoeve van de Kustwacht continueren en wordt gevraagd de benodigde ontheffingen zo spoedig mogelijk uit te werken en verder met de ILT af te stemmen.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om

- de bestaande aanwijzing (instructie) tot niet-handhaven aan de ILT aan te passen aan die punten van de Europese regelgeving waarvan onder het huidige beoordelingskader 'gespecialiseerde operaties' afgeweken zou kunnen worden tijdens SAR missies;
- De Eerste en Tweede Kamer te informeren over deze aangepaste aanwijzing, middels bijgevoegde brieven;
- In te stemmen met de bijgevoegde brief aan Bristow en deze door de directeur Luchtvaart te laten verzenden.

Kernpunten

In 2021 hebben we gekozen voor de opt-in in Europese regelgeving voor het reguleren van de SAR operatie. Dit was de meest snelle wijze om deze operaties te reguleren. Als alternatief is gekeken naar het ontwikkelen van nationale regelgeving. Het inzicht toen was dat voor het eisen van een vergunning of toestemming voor SAR operaties de grondslag in de Wet Luchtvaart ontbreekt, waardoor het ontwikkelen van regelgeving lang zou duren. Daarom hebben we voor de opt-in gekozen.

Doordat SAR operaties in bepaalde omstandigheden moeten afwijken van de regels voor normale civiele operaties zijn ontheffingen nodig. Om te voorkomen dat hier direct op gehandhaafd wordt bij gebrek aan ontheffingen, is in december 2022 een aanwijzing tot niet-handhaven aan de ILT gegeven. Met het huidige beoordelingskader 'gespecialiseerde operaties' zijn veel minder ontheffingen nodig. De bestaande aanwijzing kan daarop aangepast worden.

Met het huidige beoordelingskader (luchtwerk onder gespecialiseerde operaties) is het wel mogelijk om nationaal operationele regels vast te leggen in de Regeling vluchtuitvoering (hoewel er geen vergunning of certificatie geëist kan worden, als gevolg van het ontbreken van de grondslag daarvoor in de Wet Luchtvaart). Aan deze Regeling wordt gewerkt, zodat deze medio dit jaar in werking kan treden.

Krachtenveld

Voor Bristow, als operator vanaf 4 november 2022 voor SAR operaties, is het van belang om te weten dat zij vooralsnog niet afgerekend worden op het niet voldoen aan de normale regels voor civiele operaties en het ontbreken van de benodigde ontheffingen ten behoeve van SAR missies.

De ILT heeft de instructie gekregen om niet direct op de voorwaarden van de vergunning van Bristow te handhaven, op die punten waaraan tijdens SAR missies niet aan de vereisten uit de regelgeving kan worden voldaan.

Met het huidige beoordelingskader 'gespecialiseerde operaties' zijn minder ontheffingen nodig, waar de aanwijzing tot niet-handhaven op aangepast moet worden.

Voor de Kustwacht is het van belang om te weten dat zij de beschikking kan hebben over de benodigde SAR helikopter capaciteit.

Met deze partijen is afgestemd over de aanwijzing tot niet-handhaven.

Toelichting

Sinds 22 juni 2021 geldt de zogenaamde 'opt-in' in Europese regelgeving voor de Search and Rescue (SAR) helikopteroperatie. Dat heeft tot gevolg dat de SAR operator, Bristow, die vanaf 4 november 2022 de SAR operaties voor de Kustwacht uitvoert, volgens de toenmalige inzichten moest voldoen aan de Europese vereisten voor commercieel luchtvervoer met helikopters. Doordat tijdens SAR missies niet altijd aan alle vereisten voldaan kán worden, moet een groot aantal ontheffingen afgegeven worden.

Inmiddels is, door beter inzicht in de operatie en de mogelijkheden van de internationale regelgeving, duidelijk geworden dat de SAR operatie als luchtwerk te beschouwen is. Daarmee is het toepasselijke deel uit de Europese regelgeving (Verordening (EU) No. 965/2012 die door de opt-in van toepassing is geworden) onder 'gespecialiseerde operaties' gaan vallen. Onder deze regels is er meer vrijheid voor de operator om zijn operaties in te richten, zijn er minder dwingende voorschriften voor procedures en zijn de normen waaraan voldaan moet worden ruimer. Dit biedt de operator meer ruimte en vrijheid om zijn operatie ten

Datum

16 februari 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/65914

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir.Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Aan

Minister

Bijlage(n)

5

behoefte van SAR in te richten. Daardoor bestaat er op dit moment een andere en kleinere behoefte aan ontheffingen van deze Europese regels.

Deze kleine ontheffingsbehoefte betreft drie artikelen die al onder vergelijkbare artikelen in de bestaande aanwijzing waren opgenomen en één nieuw artikel. De bestaande aanwijzing betrof ruim dertig artikelen waar een ontheffing voor nodig zou zijn ten opzichte van het beoordelingskader commercieel luchtvervoer met helikopters; onder 'gespecialiseerde operaties' bestaan vergelijkbare artikelen, die echter meer ruimte bieden om de operatie voor SAR in te richten. De aanwijzing tot niet-handhaven wordt daarmee aanzienlijk ingeperkt in reikwijdte, maar wordt ook op één punt uitgebreid. Deze uitbreiding betreft een artikel met betrekking tot het inzetten van eindnaderingen bij slecht zicht, dat eerder over het hoofd gezien was bij het identificeren van benodigde ontheffingen en nodig is voor het uitvoeren van landingen bij slecht zicht.

DGLM werkt aan het invoeren van nationale operationele regels voor Search and Rescue operaties en andere operaties die samenhangen met de taakuitvoering ten behoeve van de Kustwacht. In de huidige Regeling vluchtuitvoering kunnen deze regels opgenomen worden, met dien verstande dat het introduceren van een vergunningen- of goedkeuringsstelsel nog niet mogelijk is (dat vereist de eerder genoemde wijziging van de Wet Luchtvaart). De wijziging van de Regeling vluchtuitvoering kan naar verwachting medio dit jaar in werking treden.

Deze gewijzigde aanwijzing aan de ILT dient te lopen tot het moment dat benodigde ontheffingen volledig en onherroepelijk afgegeven zijn, of tot het moment dat de nationale regels inwerking treden en er geen ontheffingsbehoefte meer bestaat.

Politieke context

Tot november 2022 was er geen toezicht op de Search and Rescue operatie in Nederland. Door de opt-in is toepasselijke regelgeving gecreëerd, waardoor het houden van toezicht mogelijk is geworden. Bij nadere bestudering van de operatie en de geldende regelgeving, is geconcludeerd dat de SAR operatie als luchtwerk te beschouwen is, wat onder 'gespecialiseerde operaties' gereguleerd kan worden. Daarbij zijn minder ontheffingen nodig dan in december 2022 voorzien werd. Daarom kan de aanwijzing tot niet-handhaven aangepast worden.

Financiële/juridische overwegingen

Er zijn geen gevolgen voor de begroting voorzien.

Door de opt-in zijn de Europese regels voor helikopter operaties van toepassing verklaard op de SAR operaties in Nederland. Deze operaties zijn normaal gesproken uitgezonderd van de Europese regelgeving. Omdat tijdens SAR missies afgeweken moet worden van de Europese regels voor 'gespecialiseerde operaties', is een klein aantal ontheffingen nodig. Deze ontheffingen moeten nog wel Europees goedgekeurd worden. Hier zit een risico in, in die zin dat EASA de ontheffingen van een negatief advies voorziet en de Commissie de ontheffingen niet goedkeurt, waardoor de opt-in voor SAR operaties niet in stand zou kunnen blijven. Om dit te ondervangen wordt er op dit moment gewerkt aan een wijziging van de Regeling vluchtuitvoering, om een nationaal kader te creëren. Deze wijziging kan naar verwachting medio dit jaar in werking treden.

Datum

16 februari 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/65914

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir.Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Aan

Minister

Bijlage(n)

5

Strategie

Door het aangepaste beoordelingskader is er meer ruimte voor het inrichten van de Search and Rescue operatie en is er een veel kleiner aantal artikelen waar eventueel afwijking van nodig is. Daar kan de aanwijzing tot niet-handhaven op aangepast worden.

Parallel zal nationale regelgeving ontwikkeld worden, die medio dit jaar van toepassing kan worden. Daarna kan de opt-in ingetrokken worden, vervalt de ontheffingsbehoefte ten opzichte van de Europese regelgeving en kan ook de aanwijzing ingetrokken worden.

Uitvoering en gevolgen voor de maatschappij

Met deze aangepaste aanwijzing zal Bristow de SAR operaties onder het kader van 'gespecialiseerde operaties' voort kunnen zetten, zonder dat zij direct afgerekend wordt op het niet voldoen aan de vereisten tijdens SAR operaties die afwijking van de regels vragen voor het redden van mensen. Daarmee is de SAR operatie vooralsnog gewaarborgd.

Communicatie

Bristow zal geïnformeerd worden over deze aangepaste aanwijzing tot niet-handhaven op die artikelen uit de Europese regelgeving waar tijdens SAR missies niet aan voldaan kan worden.

Tevens moet het parlement geïnformeerd worden over de aangepaste aanwijzing.

Voorgaande ontwikkelingen en alternatieven

In 2021 is ook gekeken naar een alternatief voor de opt-in. Dat alternatief is het opstellen van nationale regelgeving voor SAR operaties. In de Wet Luchtvaart ontbreekt op dit moment nog een aangrijpingspunt om een vergunning voor SAR operaties te vereisen. Een wetwijziging daartoe is in de maak, maar het zal nog ten minste twee jaar duren voordat deze in werking kan treden. Wel is het op dit moment mogelijk om operationele vereisten vast te leggen in de Regeling vluchtuitvoering. Dit zal naar verwachting medio dit jaar in werking kunnen treden, waardoor er nationaal operationele regels voor SAR operaties gaan gelden. Op dat moment kan de opt-in ingetrokken worden, vervalt de ontheffingsbehoefte ten opzichte van Europese regels en kan ook deze aanwijzing ingetrokken worden.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Aanpassing van de Aanwijzing niet-handhaven SAR operaties	Brief aan de Inspecteur-generaal van de ILT, met daarin de aanpassing van de aanwijzing om af te zien van handhaving van de operationele regels die in aanmerking komen voor een ontheffing t.b.v. de SAR operatie

Datum

16 februari 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/65914

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Aan

Minister

Bijlage(n)

5

2	Brief aan Eerste Kamer over aanpassing van de aanwijzing aan ILT	Aanbieden aan Eerste Kamer van de brief aan de ILT m.b.t. het verzoek niet te handhaven	<p>Datum 16 februari 2024</p> <p>Onze referentie IENW/BSK-2024/65914</p> <p>Opgesteld door Bestuurskern Dir.Luchtvaart Afd. Luchtvaartveiligheid</p> <p>Aan Minister</p> <p>Bijlage(n) 5</p>
3	Brief aan Tweede Kamer over aanpassing van de aanwijzing aan ILT	Aanbieden aan Tweede Kamer van de brief aan de ILT m.b.t. het verzoek niet te handhaven	
4	Bijlage IENW/BSK-2022/265321 Beslisnota aanwijzing SAR exempties november 2022	De beslisnota bij de bestaande aanwijzing tot niet-handhaven aan de ILT	
5	Bijlage IENW/BSK-2022/265324 Aanwijzing aan ILT niet handhaven SAR operaties	Brief aan de IG ILT met de instructie om niet te handhaven op artikelen uit de regelgeving die voor ontheffing in aanmerking komen tijdens SAR operaties	